

**NACIONALINIO MOKINIŲ KONKURSO
„LIETUVOS KOVŲ UŽ LAISVĘ IR NETEKČIŲ ISTORIJA“
NUOSTATAI**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio mokinių konkurso „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ (toliau –konkursas) nuostatai reglamentuoja konkurso tikslus, dalyvius, organizavimo, vykdymo bei vertinimo tvarką ir dalyvių apdovanojimą.
2. Konkurso tikslas – ugdyti moksleivių pilietiškumą, sužadinti jų domėjimąsi Lietuvos okupacijų ir laisvės kovų istorija, ugdyti šio laikotarpio išmanymą, skatinti moksleivių kritinį mąstymą, kūrybiškumą ir tiriamuosius gebėjimus, puoselėti istorinę atmintį.
3. Konkurso dalyviai – Lietuvos ir lietuviškų mokyklų užsienyje **5–12 klasių** moksleiviai.
4. Konkurso organizatorius – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – LGGRTC), konkurso partneris – Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.
5. Šie nuostatai galioja nuo jų patvirtinimo datos. Esant poreikiui, nuostatai gali būti atnaujinami ar koreguojami.

II. KONKURSO ORGANIZAVIMAS

6. Konkurso dalyviai skirstomi į dvi amžiaus grupes: I gr. – 5–8 klasių, II gr. – 9–12 klasių moksleiviai. Mokinį konkursui gali ruošti **ne daugiau kaip du mokytojai**. Mokiniai konkurse gali dalyvauti ir savarankiškai.
7. Konkursui galima ruošti: a) rašto darbus, b) piešinius ir rankdarbius, c) dainas, muzikos kūrinius ar šokius, d) filmus ir multimedijos pateiktis. I gr. (5–8 klasių moksleiviai) konkursui ruošia B, C, D kategorijų darbus, II gr. (9–12 klasių moksleiviai) – visų kategorijų (A, B, C ir D) darbus. Darbų temos turi atspindėti 1940–1991 m. Lietuvos istorijos laikotarpį: sovietų ir nacių okupacijas, vykdytas masines represijas, Lietuvos gyventojų kančias ir netektis, kovą dėl nepriklausomybės atgavimo.
8. Mokykloms paliekama teisė atrinkti geriausiai konkurso sąlygas atitinkančius darbus.
9. Informacinis skelbimas ir konkurso nuostatai į mokyklas išsiunčiami iki einamųjų metų lapkričio 10 d.
10. Konkurso sąlygas atitinkantys darbai, kartu su konkurso **dalyvių anketomis**, siunčiami vertinimo komisijai adresu: LGGRTC, Didžioji g. 17/1, 01128 Vilnius, arba el. paštu: **konkursas@genocid.lt** iki **kovo 11 d.** Darbus ir užpildytą konkurso dalyvio anketą galima siųsti paštu, elektroniniu formatu el. paštu: konkursas@genocid.lt (skenuoti darbai, internetinės nuorodos ar kt.) arba pristatyti į LGGRTC Atminimo programų skyrių.

11. Mokinių darbai be dalyvio anketos **nevertinami**. Dalyvio anketa turi būti visiškai užpildyta ir pateikiama su darbu. **Jei darbas atliktas keletu mokinių, dalyvio anketą kiekvienas iš jų pildo atskirai.**
12. Siūlomos konkurso darbų temos:
- Lietuva ir jos gyventojai sovietų (1940–1941 ir 1944–1990 m.) ir nacių (1941–1944 m.) okupacijų metais.
  - Išėivių iš Lietuvos ir karo pabėgėlių patirtys;
  - Vaikai ir jaunimas: represijos ir pasipriešinimas okupaciniams režimams 1940–1990 m.;
  - Sąjūdis, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas, Sausio 13-oji;
  - Kitos temos, skatinančios pilietiškumą, patriotiškumą ir įamžinančios Lietuvos 1940–1990 m. okupacijų, jų aukų bei laisvės kovų atmintį;
  - Istorinių įvykių sukaktys ir asmenybės: Romas Kalanta, Monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas (kasmet atnaujinama, informacija apie istorinių įvykių sukaktis ir asmenybes skelbiama interneto svetainėje www.genocid.lt).
13. **Rašto darbai** rašomi lietuvių kalba, kompiuteriu, ant balto A4 formato lapo, *Times New Roman* 12 punktų dydžio šriftu, paliekant tarp eilučių 1,5 intervalo tarpus. Tituliniame lape nurodomas rašto **darbo tipas** (esė, rašinys, apybraiža, interviu, biografija ar kt.), darbo pavadinimas, autorius, mokytojas, mokykla. Maksimali rašto darbo **apimtis – 10 puslapių**. Darbai gali būti analitiniai, kūrybiniai, paremti istoriniais faktais (grįsti vieno ar daugiau istorinių įvykių liudininkų atsiminimais, kitais istoriniais šaltiniais). Siekiama, kad mokinys pats vertintų istorinius įvykius ir pateiktų savo nuomonę, įvykių interpretaciją. Darbuose pateikiami autentiški likimai, konkretūs faktai, datos ir vietovės turi būti pagrįstos pateikiant istorijos liudininkų pavardes. Darbe būtina pateikti naudotų šaltinių sąrašą. Pateikiamas tik elektroninis rašto darbo variantas, atsiunčiant el. paštu, kartu su naudojamų nuotraukų ar dokumentų skaitmeninėmis kopijomis.
14. **Piešiniai ir rankdarbiai** gali būti atliekami įvairia technika, naudojamos įvairios medžiagos. Konkursui turi būti pateikiami ir bus vertinami tik originalūs darbai (nekopijuojant anksčiau konkursui pateiktų, LGGRTC leidiniuose publikuotų piešinių ir rankdarbių).
- Konkursui siunčiami **ne didesni kaip A3 ir ne mažesni kaip A4 formato** piešiniai. Neatitinkantys formato darbai nebus registruojami ir vertinami. Piešiniai turi būti kuriami individualiai, ne grupėmis.
  - Rankdarbiai gali būti kurti keletu mokinių. Konkurso dalyvio anketą turi užpildyti **kiekvienas darbu** atlikęs mokinys. Konkurso dalyviai drauge **su siunčiamu rankdarbiu turi pateikti kūrybinio darbo aprašą: pristatyti idėją ir/ar papasakoti daikto istoriją.**
15. Konkursui teikiamos originalios, savos kūrybos arba pagal kitų autorių ar liaudies dainų aranžuotes sukurtos **dainos, šokiai ar (ir) muzikiniai kūriniai**. Jeigu muzikos ar šokio kūrinys sukurtas remiantis istoriniais įvykiais, prie jo pateikiamas įvykio aprašymas. Dainos gali būti atliekamos solisto, vokalinio ansamblio, įvairiais stiliais, su akompanimentu ar be jo. Atliekant kūrinį gali dalyvauti mokytojas. Konkurso dalyvio anketą turi užpildyti **kiekvienas** kūrinį atliekantis mokinys. Dalyviai turi pateikti MP3 formato garso įrašą ir atskirai dainos tekstą arba šokio video įrašą. Prie įrašų pridedamas istorinio įvykio aprašymas. Kūriniai siunčiami elektroniniu paštu. Apdovanojimo renginyje dainos turi būti atliekamos gyvai.
16. **Filmai ir multimedijos pateiktys** gali būti meniniai, dokumentiniai, pasakojantys šeimos ar gyvenvietės istoriją. Filmo ar multimedijos pateikties turinys turi atitikti konkurso tematiką. Darbu konkursui reikia siųsti įrašius į skaitmeninę laikmeną arba elektroniniu paštu (prisegus prie laiško, **per duomenų persiuntimo programas**). Konkurso dalyvio anketą turi užpildyti **kiekvienas** darbu kūręs mokinys. **Prie darbo turi būti pateikiamas naudotų šaltinių sąrašas.**

17. Vertinimo kriterijai: a) rašto darbai bus vertinami pagal pasirinktos temos aktualumą, formos originalumą, kalbos sklandumą ir stilių, raštingumą, jei tai istorinis-tiriamasis darbas – pagal faktologinės medžiagos metrikavimą bei surinktų faktų naujumą ir autentiškumą, objektyvią jų interpretaciją; b) piešiniai ir rankdarbiai bus vertinami pagal originalumą, teminį atitikimą, istorijos faktų interpretacijos ir meninės raiškos naujumą bei kokybę; c) dainos, šokiai ar (ir) muzikiniai kūriniai vertinami pagal kūrinio originalumą ir kokybę, harmoniją, sąsajas su istoriniais įvykiais, atlikimo kokybę; d) filmai ir multimedijos pateiktys bus vertinamos pagal darbo originalumą, kokybę ir kinematografiškumą. **Vertindamos darbus**, komisijos taip pat atsižvelgia į temos suvokimą, pateiktos medžiagos įtaigumą ir autentiškumą, perduodamos žinios aiškumą, meninę raišką, kūrybiškumą, stiliaus savitumą, gebėjimą kritiškai vertinti, darbo atitikimą konkurso nuostatomis ir tematikai.
18. Konkursui pateiktus darbus vertina Vertinimo komisija (toliau – Komisija), sudaryta iš LGGRTC, LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Vilniaus dailės akademijos, Lietuvos vaikų ir jaunimo centro ir kitų kultūros ir meno sričių specialistų atstovų. Iki einamųjų metų balandžio mėnesio pabaigos Komisija įvertina konkurse dalyvavusių mokinių skirtingų kategorijų darbus (rašto darbus, piešinius ir rankdarbius, dainas ir muzikos kūrinius, filmus ir multimedijos pateiktis) ir atsižvelgusi į vertinimo kriterijus, skiria pirmąsias, antrąsias, trečiąsias ir paskatinamąsias vietas pagal amžiaus grupes: 5–8 klasių ir 9–12 klasių moksleiviams.

III. KONKURSO DALYVIŲ APDOVANOJIMAS

19. Konkurso apdovanojimų renginys vyksta einamųjų metų gegužės mėnesį. Į renginį, pagal galimybes, kviečiama dalis konkurso laimėtojų ir jų mokytojai. Nugalėtojai skelbiami LGGRTC interneto puslapyje adresu: www.genocid.lt baigiamojo renginio arba einamųjų metų **birželio 1 d.** Organizatoriai pasilieka teisę keisti apdovanojimo renginio datą.
20. Prizinių vietų laimėtojai ir jų mokytojai apdovanojami konkurso organizatorių, partnerių ir rėmėjų atminimo dovanomis ir diplomais. Kiekvienas konkurso dalyvis, netapęs laimėtoju, gauna konkurso dalyvio pažymėjimą, o jį parengęs mokytojas – padėką. (pažymėjimai ir padėkos išsiunčiami paštu).
21. Apdovanojimo renginyje nedalyvaujantiems konkurso laimėtojams diplomus ir atminimo dovanas asmeniškai įteikiame atvykus į LGGRTC adresu: Didžioji g. 17/1, Vilnius, arba perduodame mokykloms per miestų ir rajonų savivaldybių švietimo skyriaus atstovus. Dėl apdovanojimų atsiėmimo sąlygų prašome susisiekti telefonais 8 646 49952, 8 646 49830 arba el. paštu. konkursas@genocid.lt.
22. Konkurse dalyvavusių mokinių darbai yra suskaitmeninami. Darbus autoriai ar įgalioti asmenys turi teisę atsiimti praėjus ne daugiau nei trims mėnesiams nuo nugalėtojų paskelbimo. Neatsiėmus darbų per minėtąjį terminą, darbai LGGRTC nėra saugomi.
23. Konkurso organizatoriai pasilieka teisę populiarinti konkurso dalyvių darbus: publikuoti leidiniuose, plakatuose, rengti piešinių parodas, CD su konkurso dalyvių dainomis ir kt.
24. Konkurso laureatams suteikiama galimybė dalyvauti įvairiuose renginiuose, ekskursijose, kurias organizuoja LGGRTC ir konkurso partneriai.
25. Lėšas ir kitokią paramą konkursui rengti skiria organizatoriai, partneriai ir rėmėjai. Konkurso partnerių ir rėmėjų sąrašas skelbiamas viešai interneto svetainėje www.genocid.lt ir baigiamajame renginyje, į kurį

kviečiami partnerių ir rėmėjų atstovai. Partneriams ir rėmėjams išsiunčiamos padėkos LGGRTC Generalinio direktoriaus vardu.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Daugiau informacijos apie konkursą ir programą „Okupacijų istorija jaunimui“ interneto svetainėje www.genocid.lt (skiltyje „Edukacija“/ Konkursas) ir LGGRTC Atminimo programų skyriuje telefonais 8 64649952, 864649830 arba el. paštu: konkursas@genocid.lt